

Šlendrián kolem obojku pro vězně

Zapomeňte na elektronické náramky. Se zavedením náramků se sice počítalo, ale ministerstvo během minulého roku nestihlo vypsat výběrové řízení na firmu, která bude sledovací systém provozovat.

Ministerstvo místo toho, zřejmě v rámci tolik proklamovaných úspor, posílilo úředníky o 90 lidí a nakoupilo nová auta. Každého vězně chtějí zkontrolovat nejméně třikrát týdně. Zazvoní u jeho dveří. Firmu, která nám vězně s náramky ohlídká, prý vybere ministerstvo během letošního roku. Zatím není přesně spočítané, kolik to bude stát.

Blog týdne

František Matějka .CZ

frantisekmatějka.
blog.idnes.cz

„Když nebudou elektronické náramky, mohlo by se mi stát, že člověka, kterého jsem odsoudil, potkám za pár týdnů večer v kině,“ sdělil ČT bez kamery jeden ze střeďocheských soudců. A já skromně dodávám: „Žijesh v Čechách a tady dělají politici a byrokrati všechno jen napul.“

„Neumím si představit efektivitu kontrol, pokud neexistuje elektronické zabezpečení, podle kterého by se dalo zjistit, zda pachatel z domova neodešel,“ myslí si člen soudcovské unie Petr Franc.

Prima, tak si to shrňme:

- 1) Propustili jsme v lednu vězně trestního zákoníku snížili tresty, případně jejich původní čin již není trestným. Zajistili jsme jim teplé oblečení a dali nějaké peníze, aby měli na první dny pobytu mimo vězení (to není vtip, ale skutečnost).
- 2) Zavedli jsme domácí vězení, kvůli kterému jsme přijali 90 úředníků a koupili nová auta, protože jsme nestihli udělat výběrové řízení na dodavatele náramků.
- 3) Počítali jsme v projektu s pokrytím 70 procent nákladů z dotací z EU, přičemž projekt nebyl schválen.
- 4) ... a vězně nám budou nyní hlídat naši úředníci :-)

A k tomu se bijeme do prsou, jak jsme vrahům zvýšili novým trestním zákoníkem tresty o pár roků místo zpřísnění na doživotí. A abych nebyl nespravedlivý, národ se vlastně také konečně dozvěděl, kolik to tedy je, když je něčeho „více než malé množství“.

Nedivil bych se u nás už ani tomu, kdyby domácí vězení chodili na to pivo raději dohrady s úředníky, kteří je budou hlídat. V takovém případě máme alespoň nějakou šanci, že v tu chvíli budou úředníci vědět, kde zrovna vězni jsou, a budou mít do složky i lístek s čárkami za večer jako důkaz.

Myslím, že jsme na tom se správou státu tak nějak stále „lípe“. Hned se cítím bezpečněji. Jsem jen zvědav, co vymyslí příště.

O ránu si koledujeme sami

KDY SE KRACHUJE. Naše zadlužení v poměru k HDP je kolem 36 procent. Je to hodně, nebo málo? Neexistuje kritická hranice. Bankroty zemí obvykle nenastávají při nějakém extra velkém předlužení.

FOTO: PROFIMEDIA.CZ

Přispívají ignorancí a arogancí k zadlužení? K této úvaze mne inspirovalo zamyšlení Catherine Rempelové nad knihou Tato doba je jiná: Osm století finanční pošetilosti. Autoři této široce diskutované knihy, renomovaní ekonomové Carmen Reinhartová a Kenneth Rogoff, shrnují veškerá dostupná data o finančních krizích a pokusili se zobecnit alespoň některé příčiny a důsledky nerozumného chování našich předků či současníků.

Mnohé chyby investorů, analytiků, ale i politiků se neúspěšně opakují. Mnohé plyne z naší neznalosti či nechuti se z těchto chyb poučit. Jindy pak přesvědčení o lepším poznání, o schopnosti pochopit některá historická rizika, nasadit regulaci, která je v budoucnu minimalizuje, vede až k arogantnímu přehlížení nových (či jiných) rizik investorů, analytiků, ale i politiků.

Jednu z těchto klíčových chyb dotýkající se mylného vysvětlení úlohy míry zadlužení státu citoval ze stejného zdroje nedávno Aleš Michl na svém blogu:

„Naše zadlužení v poměru k HDP je kolem 36 procent. Je to hodně, nebo málo? Pardon, neexistuje kritická hranice. Důkaz – při jaké výši dluhu se nejvíce krachuje? Kenneth Rogoff a Carmen Reinhartová v knize This Time is Different ukazují, že bankroty zemí obvykle nenastávají při nějakém ex-

tra velkém předlužení. Vezmu-li statistiku od roku 1970 do 2008, pak 19,4 procenta zemí z těch, jež krachovaly, mělo dluh pod 40 procent HDP. Na dluh mezi 41 a 60 procenty HDP doplatilo nejvíce zemí – 32,3 procenta. Třikrát, po 16,1 procenta zemí, shodně padlo s dluhem mezi metami 61 až 80 procent, 81 až 100 procent a přes 100 procent HDP. Shrnu-li, největší pravděpodobnost bankrotu je paradoxně před hranicí 60 procent HDP, což je kritérium k euru. Smažeme tedy veškerá klíče o tom, že jsme v nějaké „bezpečné“ zóně.“

Aktuální příklady zemí ohrožených bankrotem potvrzují, že klíčové je nadměrné tempo zadlužení a míra zadlužení k HDP je „jen“ dalším indikátorem rezervní kapacity země.

Vždyť vedle velmi zranitelných, předlužených států (Ukrajina, Pákistán, Dubaj, Argentina) jsou bankrotem ohroženy i země s původně malým dluhem (Venezuela, Lotyšsko, Litva, Island). Zatímco v ohrožených zemích dochází k rychlému nárůstu dluhu, některé země EU dokázaly rozumnou fiskální politikou při růstu HDP původně značné relativní zadlužení snížit (Belgie ze 117 procent v roce 1998 na 84,2 procenta v roce 2007) či stabilizovat (Itálie ze 114 procent na 105 procent v roce 2008) a i v probíhající finanční krizi se své veřejné finance snaží kontrolovat.

Zadlužení má dynamické dopady, neroste jen dluh samotný, ale i cena peněz (což je jemnější reflexe prémie za riziko pro věřitele než ukazatele úvěruschopnosti ratingových agentur), a tedy pákové i náklady dlužní služby, což dále urychluje tempo zadlužení. Náklady

na dluh tedy nerostou proporcionálně výši dluhu, ale nadproporcionálně – v důsledku růstu objemu dluhu a růstu jednotkových nákladů na dluh. Na straně druhé je využití přebytkových prostředků formou půjček na efektivní soukromé či veřejné projekty jádrem smysluplného finančního managementu.

Debata o fiskální udržitelnosti je a bude zásadní téma pro většinu světových ekonomik. Česká republika není výjimkou. Na rozdíl od mnohých západních i východních souse-

Smažeme veškerá klíče o tom, že jsme v nějaké „bezpečné“ zóně.

dů jsme veřejné rozpočty nezatažili náklady na další sanaci finančního sektoru, který v globální finanční krizi (zatím) obstál. Již před vypuknutím hospodářské krize byly však české rozpočty dlouhodobě neudržitelné (významné strukturální deficity). Výpadek daňových příjmů a zvýšené sociální výdaje v průběhu krize tento negativní trend ještě prohlubují. Nicméně jádrem nutnosti konsolidace není krize, ta na ni jen poukázala.

Sám Kenneth Rogoff i MMF píší o mnoha desítkách příkladů rozpočtové konsolidace ve světě v posledních letech, z nichž téměř dvě třetiny byly neúspěšné a původní zlepšení rozpočtové bilance bylo do tří let od počátku pokusu vymazáno. Mezi doporučeními MMF stojí pomalé, ale trvalé snižování vládních výdajů (spíše než navyšování pří-

jmů). Zatím se ukazuje, že pro úspěšnou konsolidaci veřejných rozpočtů jsou nutná jasně definovaná a transparentní pravidla, ta musí být motivující, udržitelná a musí obsahovat sankci za jejich porušení. Dalším principem musí být efektivní plánování rozpočtů (nikoliv krátkodobé plány, které jsou nekoordinované měněny). Rovněž studie Evropské komise potvrzují, že pravděpodobnost úspěchu rozpočtové konsolidace se zvyšuje, pokud je propojena se strukturálními reformami.

S kolegy Tomášem Sedláčkem a Miroslavem Zámečnickem jsme přednědávám poukázali na příklad Finska, které se při pěstování zodpovědné fiskální politiky opřelo o zkušenost s hlubokým propadem první poloviny devadesátých let. Tomu se Finové chtějí vyhnout hospodářskou a rozpočtovou politikou, která je podřízena základnímu strategickému cíli – zajištění dobré konkurenční pozice finské ekonomiky v budoucnu. Orientace na strategii tak Finsku pomůže i při tom, jak se vyrovná se skutečně velmi hlubokým propadem HDP, který dosáhl ve druhém čtvrtletí 2009 -9,4 procenta, a na rozdíl od České republiky klesal i mezi čtvrtletími o -2,6 procenta.

Globální recese se zkrátka nevyhnula ani Finsku, kde však trpělivě hledají inteligentní adaptační scénář na půdorysu budoucí konkurenceschopnosti.

V tomto přístupu není stopy po ignoranci ani po aroganci, ale jde o pokorné hledání konkurenceschopného přežití malé, více či méně otevřené ekonomiky společným úsilím zaměstnavatelů, zaměstnanců, politiků i vědců. Stejný úkol stojí i před námi v Česku.

FÓRUM ČTENÁŘŮ

Proč za komunisty pyká 88letá žena?

Když můj pes něco provede a já ho chci potrestat, po více než pěti minutách je to zbytečné, nevyhovné. Nevím, jak moc výchovný a preventivní je trest vězení pro 88letou ženu, jež svůj hrůzný skutek spáchala před padesáti lety. My jsme komunistům nezakázali a z komunistických pohlavářů jsme udělali významné podnikatele. Nechci hájit soudkyni Ludmilu Brožovou-Polednovou. Poslední soud, jenž ji ještě čeká, jí jistě nelze závidět. Ale za všechny viníky, spoluviníky a jejich následníky, na jejichž rukou jistě lpe krev nevinných, zavřít do vězení 88letou ženu je podivné.

VLASTIMIL CHLÁDEK
Brno

Vláda jen nic nezakázala

Zdá se mi, že z chválení vlády Jana Fischera i premiéra samého se v posledních týdnech stala jakási móda. I já jsem tedy – spolu s většinou lidí – to, že vláda prostě pracuje, jaksi samozřejmě „ocenoval“. Až do pondělka.

V pondělí jsem si přečetl článek paní ministryně Kopicové, který mne zarazil podivnou argumentací a tím, že v něm paní ministryně říká něco zcela jiného, ba protichůdného než před několika měsíci. Započítával jsem o tom, že je žena na svém místě, a vzápětí mne napadla kacířská pochybnost o tom, zda je tato vláda vládou na svém místě. Zjistil jsem, že si nedokážu vzpomenout, čím si vláda získala můj respekt či kdy mne nějak příjemně překvapila. Jistě, vláda bez zádrhelů doklepala české předsednictví a nic nezakázala.

VLADIMÍR SVOBODA
Kladno

Prospěšní jsme do voleb

Vážení, připojuji se k těm důchodcům, kteří odmítají třináctý důchod. Pan Paroubek si zřejmě myslí, že trpíme stařeckou demencí. V době, kdy nám hrozí státní bankrot, kdy by nám mohl Mezinárodní měnový fond snížit mandatorní výdaje, jako to udělal Litvě o 20 procent, přišli bychom o ty 2 000 každý měsíc. Jsme jim prospěšní pouze do voleb, protože čekají, že se přece jen najde takový důvěřivec, který jim hlas dá. Ale po volbách už je nebudeme zajímat.

J. MAREŠOVÁ
jarmar303@seznam.cz

Chci 13. důchod

Pokud se podaří prosadit 13. důchod, bude to jen pomoc, i když ne dostatečná, pro důchodce, kteří přežívají s nízkým důchodem. Těm důchodcům, kteří tuto pomoc nepotřebují (ať už z důvodu vysokých důchodů jako ohodnocení jejich práce a aktivit před rokem 1989, nebo vysokých bočních příjmů po roce 1990) nic nebrání vrátit částku do státního rozpočtu.

PAVEL DRLÍK
p.drlik@seznam.cz

Jak a proč bankrotují ženy ze středních vrstev

Zatímco globální ekonomika s obtížemi překonává kolaps, na jehož pokrajích se ocitla loni na podzim, analytikům unikla jedna významná skupina, silně zasažená finančními problémy. Jsou to ženy, které ještě před vypuknutím krize náležely ke střední třídě.

ne onemocnělo rakovinou či zažádalo o rozvod,“ upozornila ekonomka Elizabeth Warrenová. Jejich problémy, které se zdaleka nemezují jen na Spojené státy, by měly být varováním pro všechny.

Ženy-bankrotářky mají přitom lepší vzdělání než jejich partneři – většinou absolvovaly vysokou školu a více než polovina jich má vlastní dům. Ze střední vrstvy nicméně klesly na hranici chudoby kvůli nejméně jednomu ze tří faktorů, ale mnohdy kvůli všem dohromady. Dva z nich jsou obzvláště

vaně klesat do dluhů a přečerpávat kredit, jiné s úspěchem získali prodejci luxusního zboží, zneužívající masový konzumerismus naší společnosti.

K „úspěšnému ženství“ přece patří nejmódnější šaty, nejžasnější poslední kabelka, či dokonce nejmodernější sportovní vřz.

Tento tlak není omezen jen na Spojené státy. Střední vrstvy sílí na celém světě a magazíny jako Cosmopolitan a Vogue nabízejí totiž zboží také ženám v Indii a Číně, které mají na rozdíl od stře-

čích kreditek či neplatících soudně vyměřené alimenty.

Tyto tlaky jsou vážné a hodně se o nich debatuje. Méně se však již mluví o třetím ekonomickém tlaku, který má co dělat s uvažováním středostavovských žen o penězích a jejich vlivu. Ženy ze středních vrstev mají totiž daleko větší rozpaky mluvit o financích než například dělnice.

A když už na to dojde – například ve chvíli, kdy se ucházejí o zaměstnání – jejich tón je omluvný a defenzivní. Neumějí si říci

nanční bryndy vytáhne manželství. V důsledku toho rozhodují všechny peníze za luxusní boty a účesy a nevloží ani korunu do své „romantické“ budoucnosti.

Existuje klíče, naneštěstí až příliš často pravdivé: starší středostavovské ženy nemají o financích „ani páru“ a nechávají rodinné finance, penzijní pojištění, daňové příznání a vše ostatní na svých mužích. V případě rozvodu či ovdovění jsou pak mimořádně zranitelné.

rokeditu v rozvojovém světě. Nemyslím si, že by se jim středostavovské bělošky se svou finanční navitostí a ignorancí mohly bez soustavnější průpravy vyrovnat.

Bankrotujícím ženám by mohla nicméně pomoci kniha talentované poradkyně Jacqueline Timmonsové „Finanční gramotnost“. Většina žen vydělává daleko víc než v dřívějších generacích, ironií však je, že to nevede k vyššímu stupni finančního zajištění. Finanční tabu a strach zajímat se o peně-

Naomi Wolfová

